

Joensuun seudun luonnonystävät ry
Lammaskallionkuja 7
80140 Joensuu
luonnonystavat@gmail.com

MUISTUTUS

9.2.2017

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry
Keskijärventie 75
82120 Keskijärvi
pohjois-karjala@sll.fi

Liperin kunta
Elinympäristölautakunta lupajaos
Ylämyllyntie 94
80400 Ylämylly

ASIA: Lausunto Joensuun Jetteilijät ry:n hakemuksesta vesijettiradan perustamiseksi

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ja Joensuun seudun luonnonystävät vastustavat luvan myöntämistä vesijettiradan perustamiseksi. Vesijetteilyn harrastaminen herkillä pohjoisilla vesillä on liian riskialtista ja se häiritsee alueen pesimä- ja muuttolinnustoa sekä muuta ekosysteemiä. Moottoriurheiluharrastus kuluttaa fossiilisia luonnonvaroja, mistä syystä suositamme Pyhäselän vesillä liikkumiseen ekologisempia tapoja.

Mikäli lupa tullaan vastustuksesta huolimatta myöntämään, esitämme seuraavat reunaehdot luvalle:

- Harjoittelurata tulee sijoittaa kauemmaksi asutuksesta sekä virkistys- ja suojelualueista
- Lupa tulee myöntää enintään koeajaksi (1-2 vuotta)
- Lupa-aika tulee muuttaa niin, että harjoitusaikaa myöhäistetään alkamaan vasta aikaisintaan kesäkuun alusta, jotta vältetään muuttoaikaiseen linnustoon kohdistuvilta vaikutuksilta

Lisäksi vesijettiradan vaikutuksista tulee tehdä riittävät selvitykset (mm. melumittaukset) sekä vaikutusten arviointi lähellä sijaitsevaan Mattisenlahden Natura-alueeseen ja Höytiäisen kanavan linnustonsuojelualueeseen. Huomiota on kiinnitettävä myös Pyhäselän pohjoisosan Finiba-alueeseen. Riittävien vaikutustenarvioiden jälkeen vesijettiradan sijoittumisen suhteen jouduttaneen tekemään uusi esitys ja ratkaisu.

Hakemuksen mukaan harjoitusalue olisi tarkoitettu vain Joensuun Jetteilijät ry:n jäsenille. Vesi-alueella kulun rajoittaminen olisi kuitenkin vastoin vesilain yleiskäyttöoikeuksiin kuuluvaa yleistä oikeutta kulkea vesistöissä. Sitä oikeutta ei voi rajoittaa edes vesialueen osakaskunta. Ilman lailista oikeutta vesistöissä kulkemisen estäminen on vesilaissa säädetty rangaistavaksi teoksi. Nousee myös kysymys siitä, mitä harjoitusalueen rajaaminen merkitsisi kalastuksen harjoittamiselle alueella.

Hakemuksen mukaan harjoitusalueelle voitaisiin kulkea Marjalan sataman kautta. Tässä on jäänyt ottamatta huomioon, että Joensuun edustalle vesiliikennelain mukainen kielto vesiskootterilla ajamiseen, joka koskee myös vesijettejä, ulottuu Marjalan sataman edustalle. Kielto on aikanaan asetettu nimenomaan luonnon ja muun ympäristön sekä yleisen virkistyskäytön suojaamiseksi.

Perustelut

Linnusto

Pyhäselän pohjoisosa on kokonaisuudessaan varsin matalaa, ja suunnitellulla rata-alueella vesisyvyys on 3-6 metriä. Pyhäselän pohjoisosan matalahko avoin vesi on optimi ruokailuvyöhyke tietyille suojelualueilla pesiville sukeltaville vesilinnuille, niin kalaa syöville (kuikat, uikut, koskelot) kuin pohjaeläimiä sukeltaville sorsillekin sekä hyönteispyynnissä pikku- ja naurulokeillekin. Vesijettiradan etäisyys Höytiäisen kanavan suiston luonnonsuojelualueelta on noin 700 metriä. Höytiäisen suiston ja Mattisenlahden merkittävien ja suojelualueina rauhoitettujen vesilintujen pesimäalueiden kannalta suunniteltu radan sijaintipaikka on siten mahdollisimman epäedullinen.

Kevätmuuton aikana alueella esiintyy runsas ja monipuolinen lintulajisto. Alueella levähtävät myös monet arktiset muuttolintulajit. Alueella esiintyvät muun muassa, kuikka, kaakkuri, silkkiuikku, alli, mustalintu, pilkkasiipi ja tiirat. Pikku- ja naurulokkeja kerääntyy Pyhäselän pohjoisosalle tuhansittain ja selkälokkejakin hyvin merkittävä määrä. Pyhäselän pohjoisosan rannat ovat myös merkittäviä pesimäalueita muun muassa kaulushaikaralle, ruskosuohaukalle ja rastaskertuselle.

Alue kuuluu kansallisesti tärkeisiin lintualueisiin (FINIBA, aluenumero 570375). Alue edustaa Suomen tärkeimpiä lintujen pesimä- ja kerääntymisalueita. Höytiäisen kanavan linnustonsuojelualue ja Mattisenlahden Natura-alue edellyttävät huolellista vaikutusten arviointia. Radan lupaehtoja tarkasteltaessa on muistettava erityisesti varovaisuusperiaatteet, ettei Natura-alueen suojeluarvoja vaaranneta tai heikennetä.

Meluhaitta

Vesijettien ääni on suuri haitta, ja tällä alueella käytettävillä harjoittelu- ja kilpanopeuksilla se ei perustu samanlaiseen moottorin ääneen joka kuuluu hiljaisella nopeudella (jolloin on verrattavissa moottoriveneen ääneen) vaan äänen voimakkuus on kytköksissä laitteen ajonopeuteen, moottorin kierroksiin ja rungon hakkaamiseen vasten aaltoja. Rata-ajelun luonteeseen kuuluu myös, että vesijettejä hyppyytetään omista tai toisen peräaalloissa. Nimenomaan tällaisissa tilanteissa melutaso äkillisesti nousee kovaksi. Tällöin myös melun luonne muuttuu yllätykselliseksi ja ennakoimattomaksi, jolloin se on luonteeltaan olennaisesti häiritsevämpää kuin melutasoltaan kovakin, mutta luonteeltaan tasainen tai säännöllisenä toistuva melu, kuten maantieliikenteen tai yli lentävän lentokoneen ääni.

Arviomme on, että meluhäiriötä voi aiheutua jopa viiden kilometrin etäisyydelle asti. Ranta-asukkaiden kokemusten kartoittamiseksi mahdollinen lupa tulisi myöntää tässä vaiheessa koeajaksi, esimerkiksi 1-2 vuodeksi, jonka jälkeen tilannetta voidaan arvioida uudelleen.

Joensuussa 9.2.2017

Harri Hölttä
Puheenjohtaja
Joensuun seudun luonnonystävät ry

Hanna Keski-Karhu
Sihteeri
Joensuun seudun luonnonystävät ry

Anna Lehtinen
Puheenjohtaja
SLL:n Pohjois-Karjalan piiri

Pekka Ylhäinen
Sihteeri
SLL:n Pohjois-Karjalan piiri